

Populär- vetenskapligt om läkepedagogik

Torsten Lundberg

Bokens titel:
Ett läkepedagogiskt samtal

Författare:
Christian Texier

Bilder:
Timothy Falk

Bokförlag:
Kosmos förlag 2023

En viktig frågan är hur vi kan nå ut bättre med skrifter om våra antroposofiska verksamheter. I det avseendet är läkepedagogen Christian Texiers författande ett föredömligt exempel.

Vi svenskar kräver inte medbestämmande över universitetens forskningsresultat. Den akademiska kunskapsutvecklingen är inte av demokratisk natur. Vi röstar inte om vilken matematisk lag som är bäst, utan inser att avancerad kunskapsutveckling kräver hög utbildning och kompetens. Den juridiska likhet inför lagen, i vårt fria demokratiska samhälle, motsvaras här istället av en akademisk likhet inför den grundläggande tankelogiken, i ett fritt aristokratiskt idéutbyte.

Pedagogikprofessor Thomas Tydén pekar i sin doktorsavhandling från 1993 på *kunskapens växelverkan* mellan högskolornas "vetenskapliga kunskap" och den kunskap vi vanliga medborgare samlar på oss genom erfarenheter i det dagliga livet. (*Knowledge Interplay*. 1993. Uppsala universitet). Tydén menar att detta sam-

spel, mellan de lärda formella vetande och våra egna informella insikter, är mycket viktigt för vårt framtida samhälle. Inte minst mot bakgrund av den allt mer intensifierade digitala massinformationen.

För hundra år sedan var vår information till större delen av lokal natur, medan den i Västerlandet idag tvärtom till över 90% har fått en megafonartad envägs-inriktning. Tydéns forskning handlar om hur akademien med sin naturligt avancerade kunskaphållning ska kunna undvika isolering i samhället – som ett aristokratiskt elfenbenstorn – och verkligen lyckas komma i ömsesidigt samspel med alla praktiskt behövande.

Tydéns avhandling är skriven på engelska med gängse akademisk språkdräkt som är svårförståelig för oss vanliga lek-män. Men året efter lät författaren föredömligt komplettera med en pedagogiskt bearbetad version av sitt arbete, förkortad och i lättillgängligt populärvetenskaplig snitt, med enklare svenskt språk och med fler bilder, utan fotnoter mm: *Morgondagens forskningsinformation. Ett brobygge av forskare och praktiker*. (Arbetsmiljöfonden. 1994). Allt i strävan att öppna och vidga den aristokratiska borgens vindbrygga som vetter ut över vallgraven till det omgivande demokratiska samhället.

Tydéns viktiga impuls måste även ses mot bakgrund av universitetens nya tredje uppgift som från och med 1977 fogats till de klassiska två tidigare uppgifterna, om att forska och undervisa: *Till verksamheten inom högskolan skall höra att sprida kännedom om forskning och utvecklingsarbete. Kännedom skall också spridas om vilka erfarenheter och kunskaper som har vunnits och om hur dessa erfarenheter och kunskaper skall kunna tillämpas*. (Högskolelagen 1977:218).

I våra antroposofiska sammanhang har kollegan Christian Texier, på Saltå By, också "gjort en Tydén"! Efter många års arbete publicerade han 2021 sin filosofiskt omfattande och akademiskt mycket djuplodande analys av Rudolf Steiners läkepedagogik, om hur initiativet med den antroposofiska specialpedagogiken kom till teoretiskt och praktiskt uttryck i slutet av Steiners liv under 1924: *En filosofisk betraktelse av Rudolf Steiners föredragsserie Läkepedagogisk kurs*. (Kosmos förlag, 2021). Christians bok anmälades mycket positivt av Dick Tibbling i *Forum Antroposofi*, nr. 3, 2021, där Dick pekar på det unika i hur Christian sätter antroposofiska begrepp och perspektiv i relation till olika filosofiska traditioner och positioner, och hur detta öppnar för intressanta frågeställningar om förhållandet mellan filosofins värld och den antroposofiska andeveten-skapen. Ett år senare, i *Forum antroposofi*,

nr. 3, 2022, gjorde även doktor Einar Berg en positiv anmälan där han förvånas över hur bra Christian beskriver upplevelsen av Steiners intellektuella bakgrund och han förundras över hur franske Christian lyckats skriva 360 sidor på svenska med så rikt och intressant innehåll rakt igenom.

Detta är förstås en beundransvärd och storslagen bedrift. Men därtill har Christian under påföljande två år, på samma sätt som Thomas Tydén, skrivit en enklare version i sitt ämne, på endast 79 sidor, i dialogform med mycket fina illustrerande bilder gjorda av Saltåmedarbetaren Timothy Falk: *Ett läkepedagogiskt samtal*. (Kosmos förlag, 2023)

Denna till formatet smala bok är ett lysande exempel på ett verkligt lyckat populärvetenskapligt verk, i ordets bästa bemärkelse! Redan dess luftiga sidor tillsammans med Timothys 21 stora humoristiska och färgglada bilder lägger en säker *populär* grund för skriften under kommande decennier. Och med sin förenklade text som ändå inte blir naiv, lyckas Christian övergripande behandla hela fältet av läkepedagogiken på ett utmärkt sätt utan att förlora sin filosofiska och *vetenskapliga* stringens. Verkets stimulerande utseende, tillsammans med dess enkla men ändå djupt trängande dialog, förenas på ett ovanligt sätt till en medryckande *populärvetenskaplig* syntes. Framför allt genomströmmad av ett oförblommerat glatt och livsbejakande tonfall!

Steiners starkt avvisande hållning gentemot all blytung sinnesstämning i arbetet med barnen till förmån för glädje och verklig livshumor, lyckas Christian i boken förena med Nietzsches "glada vetenskap". För *hur* ska man egentligen skriva så att människor förstår och orkar läsa mer komplicerade texter?

I den tidigare större boken inleder Christian med ett uttalande om antalet antroposofier i världen. "De är miljontals", säger Steiner, "men vi talar inte deras språk". Och nästan som ett motto skriver Christian att det därför är så viktigt med ett "riktigt översättningsarbete". Och just ett riktigt bra tilltal och uttryckssätt är något som vår driftige franske kollega, Christian Texier, har lyckats hitta.

Med sin nya kompletterande "lilla bok" uppfyller Christian ett av Rudolf Steiners grundläggande teman, nämligen *andakten inför det lilla*. Värdet av att vara uppmärksam och betrakta verklighetens minsta detaljer, och att på så sätt även umgås med och iakttä ett barn för att bättre kunna genomskåda och förbinda sig med det.

Fler liknande små antroposofiska böcker med populärvetenskapligt tonfall är önskvärda!

Ett läkepedagogiskt samtal

Einar Berg

Christian Texiers nyutgivna bok, Ett läkepedagogiskt samtal, kom ut i december 2023. Där skriver han i förordet:

”Man blir ibland lite sorgsen när man kommer till antroposofiska institutioner eller sammanslutningar. Ofta råder en så blytung stämning. Man får inte människor att bli rörliga. Blytyngd råder; om man börjar en diskussion är det ingen som öppnar munnen, därför att tungan också är tung som bly. Alla sitter med ansikten så långa att de når ända till magen. De har så svårt för att vara glada, för att skratta. Framför allt, vad behövs för att uppföstra sådana barn? Inte blytyngd, utan humor; verklig humor; livshumor”.

Så uttrycker sig Rudolf Steiner i en passus av föredragsserien Läkepedagogisk kurs. Denna uppmuntran riktar sig till läkepedagogerna 1924, men kunde lika väl tas emot idag av alla som vill kunna uppleva glädjen och positiviteten i alla människomöten.”

Denna bok i A4 format på ca 80 sidor är något helt nytt. Den innehåller 20 målade färgbilder av läkepedagog Timothy Falk. En av dessa bilder pryder även framsidan av boken med en tydlig karikatyr av Christian Texier med glasögon, i grön keps och med grön T-shirt. Enligt tal-bubblan säger Christian: ”Punkt blir krets och krets blir punkt”. På svarta tavlan i bakgrunden står till vänster skrivet ”I mig är Gud, Jag är i Gud” och där finns även övriga detaljer från Steiners illustration av tionde föredraget i Läkepedagogiska kursen med en kub och två cirklar, en med gult centrum och blå periferi respektive en med blått centrum och gul periferi samt längst till vänster en stav med spiralformade linjer runt om, allt detaljer från Steiners illustration.

I författarens bok ”En filosofisk betraktelse av Rudolf Steiners föredragsserie Läkepedagogisk kurs” som utkom 2021 skriver Texier helt i början att Steiner talade med René Maikovski om antalet antroposofier i världen och Steiner sa: ”De är miljoner men vi talar inte deras språk”. Och Texier lägger till: ”Därav vikten av ett översättningsarbete”. Det resulterade i boken från 2021 på ca 360 sidor. Nu har den nya boken utkommit med ca 80 sidor, är denna nya bok kanske den nya ”punkten”, det nya ”centrum”, förvandlingen

från den tidigare bokens ”periferi” på 360 sidor? Boken är ett samtal mellan Texier och Timothy. Timothy frågar och Christian svarar. Och de går in på allt svårare frågor, till och med ”vad är en människa?” med en närmare beskrivning av jaget.

Att Christian har kunnat lättsamt och roligt framställa huvuddragen av den läkepedagogiska kursen på 80 sidor är en fantastisk prestation. Jag tror hans gedigna och mångåriga bakgrund som lärare i filosofi har bidragit. Boken visar att man kan ställa fram antroposofin i en förenklad form UTAN ATT FÖRLORA kvalitet och djup. Är detta något vi kan dra lärdom av?